

Landstingets miljöarbete – en lägesbild

Bakgrund

Landstingets revisorer har beslutat genomföra ett antal översiktliga granskningar inom olika delar av landstingets verksamhet. De översiktliga granskningarna kan vara av olika slag med avseende på syfte och metod. En översiktlig granskning kan, som i denna rapport, ge en bild av en verksamhet eller ett område, och eventuellt utgöra underlag för en fördjupad granskning.

Landstinget har ett av fullmäktige beslutat miljöpolitiskt program för åren 2004-2007. Enligt ett fullmäktigebeslut ingående i landstingsplanen för 2008-2011 som togs i november 2007 skulle ett nytt miljöpolitiskt program tas fram under våren 2008 och gälla för perioden 2008 – 2011.

Landstingets revisorer har givit revisionskontoret i uppdrag att följa upp dels avrapporteringen av 2007 års miljöarbete och dels ge en lägesbild av arbetet med den kommande miljöplanen som avsågs gälla från 2008 och som är avsett att tas av fullmäktige under våren 2008. Enligt den redovisning som görs i rapport 2 för 2008 av prioriterade åtgärdsområden kommer programmet att färdigställas först under hösten 2008 och gälla perioden 2009 – 2012.

Resultat av granskningen

I det miljöpolitiska program som gällde under perioden 2004 – 2007 prioriterades sex olika områden av betydelse för en långsiktig och hållbar utveckling:

- Minska utsläppen av växthusgaser
- Effektivisera och säkra avfallshanteringen
- Öka inköpen av ekologiska och närproducerade livsmedel
- Upprätta konsekvensbeskrivningar inför politiska beslut
- Ställa tydliga miljökrav vid upphandlingar
- Reducera miljöeffekter av läkemedel

I det miljöpolitiska programmet för 2004 – 2007 anges att miljöarbetet årligen ska följas upp och redovisas och att landstingservice stab ansvarar för

detta. Det är dock inte föreskrivet att det skall ske en redovisning för politisk instans.

I landstingets årsredovisning för år 2007 finns under kapitlet ”miljö, säkerhet, katastrof och beredskap” en kort redovisning av landstingets miljöarbete med fokus på koldioxidutsläpp. Övriga mål beskrivs inte i årsredovisningen. Revisionskontoret har dock tagit del av den redovisning som landstingets miljöchef har sammanställt över resultatet av landstingets miljöprogram för perioden 2004 – 2007. (se bilaga 1)

Det pågående arbetet med att ta fram ett nytt miljöpolitiskt program redovisades av landstingets miljöchef för teknikutskottet i april. Det huvudsakliga innehållet i förslaget till program redovisas i rubrikform i bilaga 2. Vid mötet beslutade utskottet även om att anordna en temadag för att diskutera miljöfrågor.

Landstinget arrangerar under september en miljövecka under ledning av en nyanställd miljösamordnare. Miljöveckan är ett resultat av ett medborgarförslag behandlat av landstingsfullmäktige i november 2007.

Revisorernas iakttagelser

Landstingets miljöchef har för revisorerna redovisat nuvarande inriktning av landstingets miljöarbete. Det konstaterades att flertalet av de delar som ingått i den tidigare gällande miljöplanen nu arbetats in i vardagliga rutiner i landstingets verksamheter. Landstingets fortsatta miljöarbete kommer i huvudsak att inriktas mot att minska koldioxidutsläppen, med målet att bli ett koldioxidneutralt landsting. Det kan dock konstateras att det finns andra mål än utsläppsmålen som inte uppfylldes helt under perioden 2004-2007 (Se bifogade sammanställning) Revisorerna kommer att följa upp hur dessa mål hanteras i det kommande miljöprogrammet.

Revisorerna kan konstatera att landstinget under 2008 inte har ett gällande miljöpolitiskt program. Det program som enligt fullmäktigebeslut skulle utarbetas under våren 2008 och omfatta perioden 2008-2011, kommer inte att bli klart förrän under hösten 2008 och då gälla 2009-2012. År 2008 hamnar således utanför det kommande miljöpolitiska programmet trots att det enligt fullmäktigebeslut ingår i de prioriterade åtgärdsområdena för 2008.

Anders Marmon
Certifierad kommunal revisor

Bilaga 1: Måluppfyllelse resultatmål 2004-2007

Bilaga 2: Förslag miljöprogram 2009-2012

Bilaga 1: Miljöpolitiskt program 2004-2007 resultat enligt miljöchefens redovisning.

1. Minska utsläppen av växthusgaser
 - a) Tjänsteresor, mål uppfyllt
 - b) Arbetsresor, mål uppfyllt
 - c) Patientresor, mål *ej* helt uppfyllt
 - d) Ambulanstransporter, mål *ej* uppfyllt
 - e) Transporter, mål *ej* uppfyllt
 - f) El och värmeenergi, mål uppfyllt
 - g) Lustgas, mål *ej* helt uppfyllt
2. Effektivare och säkrare restprodukthantering, mål uppfyllt
3. Ekologiska och säkra livsmedel, mål *ej* uppfyllt
4. Upprätta konsekvensbeskrivningar inför beslut, mål *ej* uppfyllt
5. Tydliga miljökrav vid upphandling, mål *ej* helt uppfyllt
6. Reducera miljöeffekter av läkemedel, mål *ej* uppfyllt

Bilaga 2: Förslag miljöpolitiskt program 2009-2012 i huvuddrag

Landstingets klimatavtryck ska minska med hjälp av fyra strategier:

1. minska energiförbrukningen genom att effektivisera.
2. investera i och använda förnybara energikällor.
3. investera i utrustning, produkter och tjänster som minskar klimatpåverkan
4. stimulera patienter, medarbetare, samarbetspartners och andra intressenter att medverka till att belastningen på klimatet från landstingets verksamheter reduceras.

Målbilder för år 2012 har tagits inom följande områden:

Ledningsbeslut

Uppvärmning och elanvändning

Tjänsteresor

Lustgas

Patient- och arbetsresor

Upphandling